

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Moralitate, Natvra, Et Effectibvs Actvvm
Svpernatvralivm In Genere Et Fide, Spe, Ac Charitate,
Speciatim**

Coninck, Gilles de

Antverpiae, 1623

Dvb. II. Vtrùm aliquis possit Deum odisse?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79645)

quia non possum aliquid eodem actu verè odisse & amare.

Antecedens probatur, quia pater flagellans filium ut ipsum hac ratione à peccato deterreat, & ad bonum compellat; vult ei verbera qua dolorifera, & consequenter quatenus ei sunt mala; nam hac ratione continent malum pœnæ: quia tamen pater hac ratione intendit magnum filij bonum, eodem illo actu eum verè amat, quia implicite vult ei bonum sine comparatione maius eo malo quod ipsi vult; nec vult ei malum, nisi quatenus ad illud bonum obtinendum est necessarium.

19
Odium inimicitia necesseario supponit odium abominationis.

Ex dictis patet Primò, odium inimicitia semper supponere, atque ad eò secum coniunctum habere odium abominationis erga inimicum; nam id eò malum alterius qua tale præcisè apprehendimus nobis bonum, ac illi optamus, quia ipsum auerfamur; aliàs id numquam factum.

10
Secundò, quando alterius malum etiam qua ipsi malum non optamus propter se, sed propter finem ab eo distinctum, eiusmodi voluntatem non semper continere aliquod odium erga eum cui id malum optamus; nam, ut ostendi, potest cum vero & absoluto ipsius amore consistere, imò ex hoc proficisci. vnde vltimus sequitur, quando siue Deus, siue aliquis homo iudex ex amore iustitiæ vult reo infligere meritas pœnas, hunc affectum sub hac præcisè ratione non continere vllum odium erga reum.

Confirm. quia Deus habet eiusmodi voluntatem erga viros sanctissimos & sibi dilectissimos hinc decedentes cum aliquo leui peccato veniali, quibus ita vult malum pœnæ; & tamen non potest dici eos villo modo odisse.

21
Differentia odij à cupiditate vindictæ.

Patet Tertio, qua ratione odium inimicitia differat à cupiditate vindictæ, quia scilicet quantumvis hæc irrationabilis aut etiam iniusta sit, tamen proponit sibi quandam speciem iustitiæ seruandam, & quandam aequalitatem ponendam inter peccatum quod verè aut falsò imputat alteri, & malù quod cupit ei infligi; vnde hoc non optat propter se, sed quatenus id apprehendit necessarium ut illa aequalitas ponatur, siue ut illius peccatum condignè puniatur. Odium verò optat inimici malum propter se, & tamquam immediatum suum bonum; ideoque ex se id optat sine mensura & infatigabiliter, iuxta dicta supra.

Ex quo patet, illud odium hac ratione multò magis differre à desiderio vindictæ procedente ex vero amore iustitiæ, quale est in iusto iudice.

22
Deus erga nullam habet odium inimicitia.

Sequitur Quarto, Deum nullum hominem vel angelum odisse odio inimicitia, quia, etsi aliquos propter suam iniquitatem detestetur, atque ad eò oderit odio abominationis, ut infra ostendam, ideoque etiam si ex amore iustitiæ velit illis malum, tamen nullius malù vult propter se, siue non referendo hoc ad alium finem ab eo distinctum. Quia, ut infra ostendam, malum sub hac ratione non potest rationabiliter appeti, atque ita talis appetitus neque eadere in Deum. His adde, quòd si Deus odisset aliquem verò odio inimicitia, vellet ei malum si-

ne vlla mensura, & consequenter tantum quantum ei inferre potest. quod absurdum est. Et hæc est aperta sententia D. Thomæ lib. 1. contra Gentes cap. 96. vbi docet, Deum nullam creaturam verò odio prosequi: loquitur enim de odio inimicitia. Sic etiam intellige illud Sapientia 11. de Deo: *Nihil odisti eorum, quæ fecisti*; scilicet odio inimicitia: agit enim ibi Sapiens de affectu Dei erga peccatores, docetque cum quantumvis hos puniat, tamen hoc non facere ex odio erga eos; cum quantum est ex se omnes homines diligit omniumque misereatur, optans eorum penitentiam & salutem, ut in præcedentibus dicitur, atque ex solo amore iustitiæ, ne hæc contemnatur, aut ne hanc videatur omnino neglexisse quasi coactum ipsis pœnas infligere. Quibus consonat illa vox Dei apud Isaiam cap. 1. vers. 24. *Hec consolabor super hostibus meis, & vindicabor de inimicis meis.* Vbi ostendit se vehementer dolere, quòd ludæorum peccatis compellatur eos punire, & ita satisfacere suæ iustitiæ. Sic etiam facile conciliatur locus ex Sapientia iam citatus cum cap. 14. vers. 9. vbi dicitur: *Similiter autem odio sunt Deo impius & impietas eius.* Vbi agit de odio abominationis, quod potest esse honestum, atque ad eò reperiri in Deo.

D. Thom.

Sapient. 11.

Quo sensu Deus nullà oderit & tamen oderit impium.

Deus aliquo modo inuitus & coactus malos punit. Isai. 1.

Sap. 14.

D V B I V M II.

Utrum aliquis possit Deum odisse?

23
D. Thom.

D. Ius Thomas 2. 2. quæst. 34. art. 1. respondens huic difficultati docet Primò, Deum spectatum præcisè secundum se sibi que intrinseca non posse ab villo haberi odio; quia odium necessariò tendit in aliquod obiectum apprehensum ut malum: Deus autem secundum supra dicta præcisè consideratus nihil continet quod possit apprehendi ut malum.

24

Secundò, neminem etiam posse odisse Deum consideratum præcisè quatenus est nobis auctor vitæ, intelligendi, beatitudinis, aut similitium. quia sicut hæc non possumus per se odisse, ita nec possumus odisse Deum præcisè quia nobis hæc largitur.

Dices, Multi, ut patet in damnatis & alijs volentibus se occidere, oderunt vitam suam, & omnimodo cupiunt delinere viuere, ac etiam numquam vixisse: ergo possunt odisse vitæ auctorem & conservatorem.

Respondeo, tales non odisse suam vitam secundum se consideratam, sed solum quatenus est connexa multis miserijs, quas durante vita nequeunt effugere, atque ita non possunt odisse Deum quatenus est præcisè auctor vitæ, sed solum quatenus consecutiue hanc conservando eos necessitat eas miserijs pati. Et Deum hac ratione posse odio haberi D. Thom. D. Thomas. etiam docet.

25

Docet Tertio, quosdam odisse Deum ratione quotumdam effectuum ipsius, quos ipsi oderant. ut quia vetat ac punit peccata, quæ ipsi amant; aut quia apprehendunt eum ut causam miserationum quas patiuntur. & sic eum oderunt multi homines impij, & præcipue damnati in inferno.

inferno. Idque primò odio abominationis, qua eum tanquam sibi repugnantem ac contrarium auerantur; ex quo nascitur apprehensio, qua ipsius malum qua tale, tamquam suum bonum apprehendant, ideoque ex odio inimicitia hoc ei optent. Sic demones optant & procurant hominum peccata & damnationem, præcisè quia hæc cedunt in iniuriam Dei, & ita sunt quoddam Dei malum, quantumvis nullum aliud commodum sibi inde sperent.

26
Caiet. in.
Impij ode-
runt verè
ipsum Deū.
S. Thom. 2.

Vbi Nota cum Caietano in dictum art. etsi tota ratio cur impij Deum oderint, sint eiusmodi alij ipsius effectus, tamen ipsi non solum hos oderunt, sed etiam ipsum Deum quatenus horum est causa. Nec hoc D. Thom. negat, sed solum Deum posse odio haberi præcisè secundum se consideratum, sine respectu ad eiusmodi effectus; siue rationem formalem, qua illi mouentur vt oderint Deum, non posse esse aliquid Deo omnino intrinsecum, sine respectu ad eiusmodi effectus; atque ad eod Deum non posse vilo modo haberi odio, si non apprehenderetur causa talium effectuum.

27

Docet Quartò, fieri nullo modo posse, vt ij qui Deum clarè vident hunc oderint, quia nihil in eo possunt videre quod ipsos ad Deodiu moueat. Quod satis clarum est considerando præsentem eorum statum, & Dei decretum, quo statuit tales ita in æternum beare, vt nihil vnquam aduersi passuri sint.

Sed difficultas est, vtrum videns clarè Deum possit de potentia absoluta constitui in ijs circumstantijs in quibus possit odisse Deum.

28

Quidam id affirmant. Primò, quia Deus post aliquem eleuare ad claram sui visionem solum pro aliquo tempore, qui postea rediturus ad hanc vitam esset peccaturus mortaliter, & ita æternum damnandus: postèrque Deus hoc ei reuelare. Imò posset Deus alicui existenti in peccato mortali, aut etiam patienti pœnas inferni, nec peccatum remittendo, nec eas pœnas aliter relaxando, concedere pro aliquo tempore sui visionem, & interim ei reuelare quòd statim post æternum deberet pœnas damnatorum pati. nec enim potest hic ostendi vlla implicancia. Ergo tales in ijs circumstantijs possent Deum clarè à se visum odisse. Consequentia patet, quia tales possent apprehendere Deum vt sibi contrarium, sicut damnati eum apprehendunt; & consequenter cum clara Dei visio ex natura sua neminem necessitet ad amandum Deum, possent illi Deum odisse. Pro hac sententia citatur Holcot in suis determinationibus quæst. 9. art. 3. Item Gabriel in 1. d. st. 1. quæst. 6. art. 2. & Supplementum eius in 4. dist. 49. quæst. 2. art. 3. dub. 5. Sed neutro loco hoc dicitur, nam in priore, conclus. 4. Gabriel solum dicit, videntem Deum, quando hic ei reuelaret ipsum hac visione perpetuò priuandum, posse suam voluntatem conformando diuinæ nolle videre Deum pro eo tempore, quo Deus vult eum sua visione priuare. Supplementum verò eius satis intricatè loquitur, & solum videtur dicere, videntem Deum

Holcot.
Gabriel.
Supplem.
Gabriel.

posse eum non amare, si Deus eum eo nolite concurrere, aut eum ad hoc alia ratione non impellat; ex quo non sequitur, ipsum posse odisse Deum.

Vt hæc difficultas possit melius discuti, primò videndum vtrum videns clarè Deum, ex vi huius visionis necessiteretur ad eum amandum, ita vt ipsi sit impossibile non amare Deum super omnia.

Scorus in 4. dist. 49. q. 6. id negat: putatque videntem Deum solum ab extrinseco necessitari vt continenter amet Deum, atque ita fiat in peccabilis; scilicet quia Deus eius voluntatem ad continuum sui amorem impellit: quo impulsu cessante putat illum posse cessare ab amore, & de facto peccare, aliquid inordinatè amando. Eum communiter tota eius schola sequitur; & idem videtur docere Supplementum Gabrielis supra. Ratio eorum est, quia voluntas est intrinsecè libera, & per illam visionem in se non mutatur: ergo illa non obstante manet libera, & consequenter potens ab amore cessare.

CONCLUSIO I. Videns clarè Deum ab intrinseco ex vi ipsius visionis necessitatur eum quantum potest amare, ita vt ipsi omnino impossibile sit Deum non amare. Ita D. Thom. 2. 2. q. 4. art. 4. & q. 5. art. 4. & cum eo longè maior pars Theologorum.

Probat, quia omne bonum, præsertim si sit notabile, nec vllam rationem mali in se habeat, voluntati clarè propositum, allicit hæc in sui amorem, & eo vehementius, quo ipsum est maius magisque amabile; ita vt quando voluntati proponitur aliquod magnum bonum sub ratione valde amabili, ipsa naturaliter ita in eius amorem rapiatur, vt sibi debeat inferre vim, si velit ab eo abstinere: ergo poterit dari tam ingens aliquod bonum, quod voluntati clarè sub ratione amabili propositum eam tam vehementer trahat, vt nequeat resistere, atque ad eod necessariò illud amet. Quòd si vllum tale dari potest, certum est tale esse Deum clarè visum, qui omnem bonitatem etiam imaginabilem in finibus superat.

Antecedens patet clarè experientià; experimur enim quædam bona creata ab intellectu vehementius apprehensa nos ita in sui amorem rapere, vt non possimus huic tractioni diu resistere, nisi intellectum auerendo.

Consequentia probatur Primò, quia voluntas nostra habet finitam vim in resistendo bono ita allicienti: ergo poterit aliquod dari, quod eam tam vehementer alliciat, vt ipsa resistere nullo modo possit: quia omne finitum à fortiori superari potest.

Confirmatur, quia potest dari tentatio tam vehementer nos alliciens ad amorem inordinatum alicuius rei creatæ, vt sine gratia voluntatem confortante nequeamus ei resistere, vt communiter Theologi docent, & probant in materia de gratia: atque hoc esse falsum, si quantumcumque magno bono, & quantumvis vehementer ad sui amorem allicienti, possimus naturaliter resistere: quia cum tota vis tentationis consistat in illa allectione ad concessum, si huic pos-

seimus

semus resistere, possemus resistere tentationi) ergo potest dari aliquod bonum tam vehementer voluntatem ad sui amorem alliciens, ut hæc nequeat resistere: & consequenter necessariò tale bonum est Deus clarè visus, cuius bonitas in finitibus superat omne bonum creatum, & per claram sui visionem vehementius ut amabilis apprehenditur, quam vllum bonum creatum possit à nobis ut amabile apprehendi.

33 Confirmatur, quia negare nullo modo possumus quin Deus clarè visus aliquo saltem modo & quidem notabiliter voluntatem ad sui amorem alliciat, ita ut opus sit ut ipsa aliquam sibi vim afferat ut ei tractioni de facto resistat continendo se ne Deum amet: atqui hoc ei est omnino impossibile: ergo necessariò eum amat.

34 Maior est clara, quia, ut quotidie experimur, aliqua bona creata nos ita in sui amorem trahunt, ut debeamus nobis adferre aliquam vim ut resistamus; quanto magis id poterit Deus clarè visus. Minor patet, quia vti d faceret deberet id efficaciter velle facere, & consequenter deberet in ea desistentia ab amore videre aliquam rationem boni & quidem notabilem, ob quam vellet ab eo amore desistere; quia nihil possum velle, præsertim efficaciter, nisi aliqua ratio boni me ad hoc moueat; imò cum, ut iam ostendi, videnti Deum sit ut minimum difficile ab eius amore desistere, necessariò requiritur ut quis in ea cessatione apprehendat notabile aliquod bonum ut eam efficaciter possit appetere: atqui cum videnti Deum sit summè delectabile eum amare, atque ita de ipsius bono delectari, nec vllam videat in eo amore ratione mali, nulla potest ei occurrere causa cui iudicet bonum esse ab eo cessare, & consequenter non potest hoc efficaciter velle.

Nulla videnti Deum potest occurrere ratio cur velit ab ea visione desistere; id eoque id velle nequit.

35 Dices, Poterit velle cessare ut ostendat se esse liberum. Sed contra, cum clarè videat omni ratione melius & delectabilius sibi esse in eo amore persistere, quam ita suam libertatem ostendere, nec hoc posse esse vtile nisi ut se ea oblectatione quam ex eo amore percipit, priuet, nulla est ratio cur illum ostensionem apprehendat ut hinc & nunc sibi bonam.

36 Dices Secundò, hæc vera quidem esse in Beatis de sua beatitudine omnino securis, secus tamen fore in vidente temporaliter Deum, cui hic reuelaret ipsum paulò post reuersurum ad vitam, & ob peccata, quæ commissurus esset, æternum damnandum; quia hic posset apprehendere Deum ut causam tanti sui mali futuri, & sibi aduersantem, & consequenter posset eum apprehendere ut sibi malum ac non amabilem, sed potius odibilem.

Respondeo talem apprehensurum necessariò Deum, non solum secundum se, sed etiam in eo facto summè bonum, atque adeò etiam dignum amore: nam clarissimè videret Deum futuram illam punitionem nullo modo ex se, aut ex vllò odio ipsius puniendi velle, sed ex solo amore iustitiæ, & ipsius puniendi peccatis quodammodo compulsum: ut quæ non nisi derogando aliquo modo suæ iustitiæ nequit

relinquere impunita. Atque ita talis dictam punitionem nullo modo Deo, sed sibi suæque in iustitiæ imputaret, qua voluntariè Dei auctoritatem violando, eius iustitiæ ad suam punitionem compelleret.

37 CONCLUSIO II. Fieri nullo modo potest, ut quis simul Deum amet super omnia, eumque oderit. Hanc credo esse communem & negari non posse. Quia amare Deum super omnia, eumque odisse dicunt apertam inter se repugnantiam, non solum contrarietatis, sed etiam contradictionis, nam vtrumque negationem alterius includit.

Adde, omnem peccantem moraliter necessariò præponere aliquid Deo, siue aliquid magis amare quam ipsum Deum, nam mauult illud peccando consequi, quam n Dei amicitiam conseruare, atque ita hoc ipso definit amare Deum super omnia: omne autem odium Dei est peccatum mortale.

38 Ex quo patet longè esse aliam rationem tristitiæ, quæ etsi naturaliter nequeat consistere cum gaudio beatifico; tamen supernaturaliter etiam valdè intensa cum eo consistere potest, ut patuit in Christo tempore passionis. Sed inde nullo modo sequitur, odium Dei diuina virtute posse consistere cum eiusdem amore super omnia; tum quia gaudium & tristitia cum respiciant diuersa obiecta, non dicunt inter se repugnantiam contradictionis, sicut eam dicunt dictus amor & odium Dei. Tum etiam quia tristitia potest esse absolute bona ac laudabilis, adeoque Deus potest ad eius productionem singulariter concurrere: secus est de odio Dei, ad quod hic nequit supernaturaliter concurrere.

39 CONCLUSIO III. Fieri nullo modo potest ut videns clarè Deum ipsum oderit. Ita D. Thomas citatus n. 27. & cum eo omnes eius interpretes. Est etiam apertè Scoti, quin 2. dist. 6. qu. 2. num. 13. putat ne quidem viarorem posse Deum odisse, sed solum posse odisse aliquos eius effectus. Quare puto iam nullum esse Theologum qui hanc neget.

40 Sequitur apertè ex dictis. Nam cum videns clarè Deum eum necessariò amet quantum potest: item cum odium Dei nequeat vllò modo cum eiusmodi amore consistere; apertè sequitur, videntem Deum non posse hunc odisse.

Dices Primò, Deus potest tali subtrahere concursum necessarium ad sui amorem, quo casu ille non poterit Deum amare: ergo poterit eum tunc odisse.

41 Secundò, quia, ut docet Molina i. p. qu. 14. a. 13. disput. 18. memb. 4. §. Illud deinde. Deus potest voluntatem Beati ita interiùs corroborare, ut non necessitetur ad amandum Deum, & consequenter ut possit aliquid à Deo vetitum tanquam sibi bonum apprehendere, ac id appetendo peccare: ergo in tali casu videns Deum poterit eum odisse. Antecedens probatur, quia videns clarè Deum, sicut naturaliter necessitetur ad eum summè amandum, ita etiam necessitetur ad ananda ea omnia quæ videt Deo placere, & ad eius honorem promouendum multum conferre.

Cur tristitia possit potius consistere cum gaudio, quàm odium Dei cum eiusdem amore.

39 D. Thom.

Scoti.

Molina.

& consequenter necessitatur vt de his nullo modo tristetur, quantumuis cum proprio incommodo coniuncta sint: atqui supernaturaliter fieri potest, vt videns clarè Deum valdè tristetur de quibusdam sibi incommodis, quæ videtur Deo ita placere, & ad eius honorem conferre: ergo similiter fieri potest vt non necessitetur amare Deum.

41 Ad primum, nego consequentiam: quia, etsi talis actu non amet Deum ob defectum concursus necessarij, tamen ratione visionis beatificæ manet ad illud in actu primo continuè determinatus; non minus quàm corpus graue, quod obstante impedimento nequit descendere, ex se manet in actu primo ad hoc determinatum, & consequenter etiam ad non ascendendum. quare sicut hoc non obstante illo impedimento nequit nisi in aliquem motum descensionis repugnantè: ita videns clarè Deum quantumuis ob defectum concursus impediatur eum amare, nequit tamen nisi in aliquem actum amoris Dei repugnantem.

42 Ad secundum, quidquid sit de antecedente quod grauem habet difficultatem, quæ paucis explicari nequit, & à plurimis negatur, nego consequenter. nam etsi talis eo casu posset appetere aliquod bonum sibi veritè, & ita definire amare Deum super omnia; nullo tamen modo posset odisse Deum, quamdiu eum clarè videret. Nam fieri posset vt videns Deum rem sibi veritè apprehenderet sibi valdè bonà, v.g. si Deus ei præciperet vt per multa annorum millia sustineret grauissima tormèta cum summa tristitia, qualem in horto expertus est Christus; talis autem in casu illius antecedentis, sicut illorū passionem apprehenderet vt vehementer graue malum, ita apprehenderet eorum fugam vt ingens valdè bonū, atque ita posset hanc contra Dei voluntatem appetere, præsertim si crederet se ea etsi cum peccato efficaciter vitare posse; & postea eiusdem peccati per penitentiam veniam impetrare, atque ita in ea fuga apprehenderet magnam rationè cur appeti posset.

Contra verò cum clarissimè videret, & vehementissimè etiam apprehenderet Deum sub omni ratione ipsi competenti, atque ad eum etiam quatenus est iustus vindex peccatorū, esse summè bonum & amabilem; non posset eum vlla ratione apprehendere dignum odio siue odibilem, & consequenter non posset eum odisse: quia sicut non possum aliquid amare nisi apprehensum sub ratione amabilis, ita nihil possum odisse nisi apprehensum sub ratione odibilis.

43 Ex quibus patet solutio argumentorum quæ attuli n. 28. Nam etsi concedamus, fieri posse quæ ibi supponuntur, negandum tamen erit fieri posse, vt videns Deum eum oderit, quia etiam in tali casu necessariò apprehenderet eum vt summè amabilem, & nullo modo odibilem; & consequenter nequibit eum odisse, sed naturaliter ex vi illius visionis determinabitur vt eum summè amet, atque ad eum de facto summè amabit, nisi subtractione concursus aliaue ratione ab eo impediatur.

44 Ex dictis sequitur, odium Dei inter omnia peccata ex genere suo esse longè grauissimum.

Oidium est grauissimum peccatum.

Primo, quia directissimè repugnat summæ bonitati, hominiquè voluntatem penitus ab ea auertit. Secundo, quia qui odit Deum expressè ac directè vult summum malum, scilicet Deum non esse, eum malè esse. quo nihil peius cogitari potest. Secundo, quia, sicut, vt ostendi disp. 21. dub. 5. illavirtus est perfectissima ac optima, quæ voluntatem nostram perfectissimè ac maximè vniuersaliter primæ suæ regulæ, scilicet diuinæ voluntati, conformat, quod facit amor Dei super omnia; ita illud peccatum est pessimum, quod voluntatem hominis maximè, directissimè ac vniuersalissimè ab eadem regulæ auertit, ac ei difformem facit: tale autem est odium Dei, quod ex se directissimè, efficacissimè ac vniuersalissimè voluntatè hominis incitat ad faciendum ea omnia quæ Deo displicent, atque ita primæ nostræ regulæ aduersantur, & quatenus ei displicent ac dictæ regulæ aduersantur.

Nota D. Thomam 2. 2. q. 34. art. 2. ad 1. docere, odium Dei esse peccatum in Spiritum sanctum, quia fit ex certa malitia; quod verum est si omne peccatum quod fit ex certa malitia, vocet peccatum in Spiritum sanctum, prout merito vocari potest, quia sic directè aliquo modo repugnat summæ bonitati, quæ appropriatur Spiritui sancto: & hac ratione odium Dei sicut maximè repugnat bonitati Dei, ita est maximum & quidem propriissimè peccatum in Spiritum sanctum. Si verò loquamur præcisè de peccato in Spiritum sanctum, de quo loquitur Christus Matthæ 23. & Marci 3. 29. tunc peccatum in Spiritum sanctum dicitur sola oppugnatio agnitæ veritatis, qua miracula in confirmationem fidei facta, aliqui calumniabantur fieri vi diabolica, prout tunc Pharisæi calumniabantur miracula Christi, vt fusiùs ostendi tom. 2. de Sacrament. disp. 2. dub. 1. n. 8. Et hac ratione odium Dei non est formaliter peccatum in Spiritum sanctum, sed radicaliter, quatenus sæpè est huius causa; eo què peius est magis què irremissibile; quia voluntatem magis elongat à Deo, eiusque bonitati se opponit: atque ita quantum est ex se præcludit omnem viam, qua homo ad Deum possit conuerri: quamuis non tollat homini libertatem, qua per gratiam Dei conuerri possit, si velit. quare absolutè loquendo non est omnino irremissibile, quamdiu homo est adhuc in vita, ac ratione vitatur: sicut nec vllum aliud peccatum, vt ostendi loco supra citato.

D V B I V M I I I.

Utrum omne odium proximi sit peccatum?

D. Thomas 2. 2. q. 34. a. 3. docet, esse illicitum odisse proximum secundum ea quæ habet à Deo, scilicet gratiam & naturam; licet tamen nos eum odisse, secundum ea quæ habet à se, aut à diabolo, scilicet vitia & peccata.

Quæ duplicè possunt habere sensum. Primo, vt illud secundum ea, significet rationem formalem odij; ita vt quis oderit proximum, quia à Deo naturam & gratiam accepit, qua ratione diabolus homines odit. Et clarum est tale odium semper esse graue peccatum; nam nascitur ex odio Dei.